

NAJVAŽNIJE ULAGANJE U BUDUĆNOST ZEMLJE

RANI RAZVOJ DETETA

KONTEKST

Rane godine života predstavljaju period velikih mogućnosti, ali i velike ranjivosti. Istraživanja sprovedena tokom protekle decenije potvrdila su da su prve godine života deteta najpovoljniji period za mentalni i biološki razvoj. Uprkos sve brojnijim istraživanjima u ovoj oblasti, koja ukazuju na značaj prvih meseci i godina života za zdravlje, jezički i kognitivni razvoj, ulaganje u razvoj najmlađe dece daleko zaostaje za ulaganjima u druga razdoblja života. Premda sektori zdravstva i ishrane pružaju mogućnosti za koordinirane usluge ranog razvoja deteta tokom prvih godina života, deci je potrebno i staranje koje odgovara njihovim potrebama, kao i mogućnosti za učenje.¹ Obrazovanje u ranom detinjstvu ima značajan povoljan uticaj na razvoj i predstavlja odlučujući faktor za socijalizaciju dece i njihovo kasnije uključivanje u formalno obrazovanje. Obrazovanje u ranom detinjstvu je naročito korisno za decu iz ugroženih grupa.

Srbija je napravila velike korake kako bi deci pomogla da prežive, ali treba da nastavi sa ulaganjima da bi im pomogla da napreduju i u potpunosti ostvare svoj potencijal. Postoje delotvorne intervencije usmerene ka zaštiti i podsticanju ranog razvoja deteta i moguće ih je uvesti u široku primenu u sektorima zdravstva, ishrane, obrazovanja i socijalne zaštite. Među njima su podrška optimalnoj ishrani odojčadi i male dece; prevencija i lečenje oboljenja u detinjstvu; podrška roditeljima u razvoju veština potrebnih da budu prijemčivi za potrebe deteta i da odgovore na njih, da se igraju i komuniciraju sa njim; mere socijalne zaštite poput uslovnih novčanih transfera; briga o fizičkom i mentalnom zdravlju majke i blagovremene intervencije; edukacija majke, kvalitetna briga o deci i predškolsko vaspitanje i obrazovanje. Za održiv razvoj, potrebno je zdravo stanovništvo. Rano detinjstvo, uključujući prve tri godine života deteta, predstavlja šansu koja se ne sme propustiti.

S obzirom na integrisanu prirodu razvoja deteta, na malu decu, od perioda koji prethodi začecu do polaska u školu, utiču ciljevi, zadaci i indikatori utvrđeni u različitim sektorima, među kojima su zdravlje, ishrana, obrazovanje, socijalna zaštita, prevencija nasilja i drugi. Iako koordinacija podrazumeva određene izazove, ona takođe nudi jedinstvenu priliku za inovacije koje mogu da daju dodatni značaj sagledavanju zdravog razvoja iz celoživotne perspektive.

Za realizaciju intervencija usmerenih ka optimalnom razvoju deteta, biće potrebne jasne smernice i politička volja da se unapredi koordinirana uprava, povećaju izdvajanja sredstava, izgrade kapaciteti i unapredi merenje i prikupljanje podataka koji treba da služe kao osnov za unapređenje programa, kao i za odgovornost za rezultate.

Tokom poslednjih pet godina, UNICEF pruža podršku sistemima zdravstva, obrazovanja i socijalne zaštite Vlade Republike Srbije u kreiranju unapređenih modela usluga za najmlađu decu i njihove roditelje. Ova iskustva su se pokazala kao delotvorna, ali potrebna su dodatna ulaganja u održavanje kvaliteta i obezbeđivanje koordiniranih mera za dete i porodicu u stanju potrebe, tako da se za svaku porodicu predvidi pojedinačni plan podrške.

Budući da spektar usluga obuhvata oblasti od ishrane i zdravlja do obrazovanja i socijalne zaštite, veoma je važan koordinirani pristup ranom razvoju deteta, jer strateške prioritete obično utvrđuje više ministarstava i donosilaca odluka, koji retko imaju usklađene programe koji se odnose na prve godine života deteta.

¹ Lancet Series, Advancing Early Childhood Development: from Science to Scale 2 [Serija radova objavljenih u časopisu The Lancet, Pospešivanje ranog razvoja dece: od istraživanja do široke primene 2], 4. oktobar 2016.

CILJEVI KONFERENCIJE O RANOM RAZVOJU DETETA

Cilj konferencije je da okupi više od 600 učesnika iz Srbije i sveta, uključujući kreatore politike na visokom nivou, stručnjake, istraživače, stručne radnike u oblasti ranog razvoja deteta, kao i sve druge koji su zainteresovani za pitanja ranog detinjstva, da razmenjuju primere politika, programa i istraživanja na temu ranog razvoja deteta i uče iz njih. Konferencija će poslužiti kao platforma za razmenu saznanja o novim trendovima, a zainteresovanim akterima će se predstaviti i nove inicijative u politici i programima koji se bave prvim godinama života deteta.

- Zagovaranje donošenja nacionalne međusektorske strategije o ranom razvoju deteta
- Promovisanje ranog razvoja deteta kao međusektorskog pitanja i zagovaranje koordiniranog pristupa intervencijama za rani razvoj deteta u najvažnijim sektorima
- Razmena saznanja, instrumenata i primera uspešne prakse u politici i programima ranog razvoja deteta
- Jačanje partnerstava za rani razvoj deteta u okviru širokog kruga postojećih i potencijalnih zainteresovanih aktera.

NAJVAŽNIJE ULAGANJE U BUDUĆNOST ZEMLJE

RANI RAZVOJ DETETA

Beograd, Srbija

28. septembar 2017. godine

28. 9. 2017.	
09.00 - 10.00	<i>Registracija učesnika, kafa</i>
10.00 - 10.30	Uvodna sesija: Pozdravna reč domaćina i uvodne napomene <ul style="list-style-type: none">• Predsednik Republike ili predsednik Vlade (očekuje se potvrda)• Regionalni direktor UNICEF-a za CIE/ZND• Ambasador dobre volje UNICEF-a
10.30 - 12.00	<p>1. plenarna sesija: Podsticajna nega: pospešivanje ranog razvoja deteta i ulaganje u njega Pospešivanje ranog razvoja deteta putem međusektorskih paketa intervencija utemeljenih na podsticajnoj nezi (Lancet, 2016)</p> <p>Tematsko izlaganje 1: Morin Blek (Maureen Black), jedan od autora serijala časopisa Lancet 2016 i član upravnog odbora, Medicinski fakultet, Univerzitet u Merilendu, SAD</p> <p>Pitanja i odgovori</p> <p>2. plenarna sesija: Roditeljstvo: osnova za optimalni razvoj deteta Roditeljske kompetencije – uspešni programi i pristupi za podršku majkama i očevima</p> <p>Tematsko izlaganje 2: Karmen Devani (Carmel Devaney), Studije za podršku porodici, Nacionalni univerzitet Irske</p> <p>Pitanja i odgovori</p> <p>3. plenarna sesija: Inovacije u zdravstvenoj zaštiti u službi podrške deci iz osetljivih grupa i njihovim porodicama</p> <p>Tematsko izlaganje 3: Beri Cukerman (Barry Zuckerman), Medicinski fakultet, Univezitet u Bostonu, SAD</p> <p>Pitanja i odgovori</p>
12.00 - 12.30	<ul style="list-style-type: none">– Obraćanje medijima– <i>Pauza za kafu</i>
12.30 – 13.15	<p>4. plenarna sesija: Uključivanje u rano obrazovanje – ka optimalnom razvoju i socijalnom uključivanju – „Jedno dete – jedan plan“</p> <p>Tematsko izlaganje 4: g. Pedro Kunja (Pedro Cunha), zamenik generalnog</p>

	<p>direktora, Ministarstvo prosvete, Portugalija</p> <p>Pitanja i odgovori</p>
13.15 - 14.30	<i>Ručak</i>
14.30- 16.15	<p>Paralelne sesije: predstavljanje primera dobre prakse ranog razvoja deteta u Srbiji</p> <p>1. Podrška u prvim godinama života – potrebe i usluge u prve 3 godine života – uloga zdravstvenog, socijalnog i obrazovnog sistema: diskusija i identifikovanje optimalnih programa i usluga za podršku maloj deci i njihovim roditeljima kako bi dostigli optimalni razvoj i dobrobit deteta – međunarodna, regionalna i iskustva iz Srbije</p> <p>2. Cilj: „Jedna porodica – jedno dete – jedan plan“: Predstavljanje međunarodne prakse u intersektorskoj saradnji u podršci deci sa smetnjama i diskusija o mogućoj primeni u Srbiji</p> <p>3. Inovacije u ranom učenju i obrazovanju – Predstavljanje međunarodne prakse u diversifikaciji predškolskog vaspitanja i obrazovanja i primeri dobre prakse iz Srbije</p>
16.15 – 17.00	Pauza za kafu
17.00 – 17.30	<p>Zaključci konferencije (Poziv na akciju s ciljem izrade opšteg nacionalnog okvira za rani razvoj deteta)</p> <p>Kraj konferencije</p>